

گردشگری ایران از مسیر «مردم» می‌گذرد

آمار سازمان جهانی گردشگری نشان می‌دهد تعداد گردشگران خارجی که در سال گذشته به ایران سفر کردند همچنان با آمار سال ۲۰۱۹، پیش از دوران کرونا فاصله معناداری دارد. هرچند سفر عراقی‌ها و دیگر کشورهای عربی، به‌ویژه پس از توافق عربستان و ایران روند افزایشی پیدا کرده، اما به گفته رییس جامعه توریست‌ان، ایران از مقصد سفر بسیاری از کشورهای آسیایی و اروپایی حذف شده است. در این میان، برخی کارشناسان معتقدند گردشگری ایران از مسیر «مردم» می‌گذرد و «جلب اعتماد مردم» در شرایط کنونی مهم‌ترین اقدام تبلیغاتی و بازاریابی است که باید انجام شود. تازه‌ترین گزارش شورای جهانی سفر و گردشگری بیانگر ۳۹.۲ درصد رشد سهم صنعت گردشگری از کل اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۲ است که این سهم به ۴.۶ درصد از کل اقتصاد ایران رسیده است. بر پایه همین گزارش، در سال گذشته حدود ۵ درصد اتباع خارجی که به ایران سفر کردند عراقی‌ها بودند. پس از آن‌ها، مسافران جمهوری آذربایجان و ترکیه هر یک با ۶ درصد، پاکستان با ۵ درصد و کویت با ۲ درصد در رتبه‌های بعدی قرار

گرفته‌اند. با این وجود، نمودارهای سازمان جهانی گردشگری نشان می‌دهد که ایران در سال ۲۰۲۲ در مجموع میزبان ۴.۱ میلیون توریست خارجی بوده که این آمار هنوز ۵۵ درصد کمتر از آمار مسافران ورودی ایران در سال ۲۰۱۹ و پیش از همه‌گیری کروناست که عدد ۹.۱۱ میلیون نفر را نشان می‌دهد. ایران در سال ۲۰۲۱ و ۲۰۲۰ نیز به ترتیب میزبان حدود ۹۹۰ هزار نفر و یک میلیون و ۵۵۰ هزار نفر گردشگر بود. همچنین بر اساس آمار گردشگری ورودی به ایران در سه ماه نخست سال ۲۰۲۳ (ژانویه تا مارس)، در مجموع بیش از ۸۷۰ هزار

گردشگر خارجی وارد ایران شده‌اند. اگرچه وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، سفر روس‌ها و چینی‌ها به ایران را در قیاس با سه چهار سال اخیر افزایشی اعلام کرده و بر این امید است که توافق عربستان و ایران نیز به افزایش سفر گردشگران کشورهای عربی و حاشیه خلیج فارس به مانند سال‌های پیش از ۲۰۱۶ میلادی منجر شود، اما در دنبال هشدار سفر به ایران از سوی وزارت امور خارجه برخی کشورها از نیمه دوم سال گذشته، نام ایران از فهرست مقاصد سفر برخی کشورهای آسیایی، اروپایی و آمریکایی کنار گذاشته شده است، آن‌هم

در شرایطی که رقبای منطقه چون عربستان، درحالی که با «بحران حقوق بشر» دست به گریبان است و مصر با آن‌که دچار «بحران اقتصادی» شده است، در کنار ترکیه و امارات، با رشدی سریع، میدان‌دار گردشگری در منطقه شده‌اند. با این شرایط، محمد ابراهیم لاریجانی - کارشناس گردشگری و مدیرکل پیشین دفتر تبلیغات و بازاریابی گردشگری - معتقد است: در وضع کنونی، برنامه بازاریابی و تحولی صنعت گردشگری ایران باید از تمام برنامه‌های قبلی مکتوب و Broschur گرفته تا برگزاری نشست و همایش، گذر کرده و «مردمحور» شود. لاریجانی تأکید کرد: برنامه‌های بازاریابی و تبلیغات گردشگری

او ادامه داد: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در شرایط موجود کشور باید از تمام برنامه‌های تبلیغاتی و بازاریابی قبلی از تولید محتوای مکتوب و Broschur گرفته تا برگزاری نشست و همایش، گذر کند و وارد حیطه‌های نوین‌تر بازاریابی و تبلیغات شود.

برای آن‌ها در نظر بگیریم. به نظرم این باید مطالبه رسانه از مدیران باشد که چارچوب اولیه‌ای برای ارائه معرفی کنند و البته به در نظر گرفتن همه مسائل کارشناسی و به تدریج آن را ارتقاء دهند. چرا پرونده دانش لنج‌سازی در فهرست میراث در خطر و یا پاسداری فوری یونسکو ثبت شد؟ این موضوع دو جنبه دارد؛ نخست اینکه خود دولت‌ها هستند که تصمیم می‌گیرند آثارشان را در کدام فهرست نامزد کنند و دیگر اینکه این اثر ماهیتا در معرض خطر بوده و هست. زمانی که مسؤول تدوین پرونده «دانش ساخت لنج و دریانوردی با لنج در خلیج فارس» بودید، این اثر در ایران چه وضعیتی داشت؟ آیا پس از ثبت در یونسکو، تغییری در وضعیت آن ایجاد شده است؟ پاسخ دقیق به این سوال

سازمان میراث فرهنگی و در حال حاضر وزارتخانه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی است که تصمیم می‌گیرد در هر دوره چه اثری را نامزد کند. درباره اینکه این میراث‌ها بر چه اساس یا تعریف و اولویتی انتخاب می‌شوند، تا آنجا که من می‌دانم قاعده مکتوبی منتشر نشده است.

چه قاعده‌ای برای ارائه آثار به یونسکو باید وجود داشته باشد؟ بعضی وقت‌ها آثاری که معرفی می‌شوند چندوجهی نیستند. در هر صورت این مسأله، هم جنبه تعامل بین کشورها و فرهنگ‌های مختلف ورای مرزهای سیاسی را دارد و هم از نظر کاربرد داخلی باعث پاسداری از فرهنگ بومی می‌شود. هر چه این انتخاب‌ها، پتانسیل حیات دوباره و ساری و جاری بودن در زندگی مردم را داشته باشد (به نظر من) مهم‌تر است. موارد مربوط به پوشش، غذا و سبک زندگی بسیار اهمیت دارد. یا اینکه جنبه خودآگاهی فرهنگی آن‌ها بالا باشد.

یکسری شاخص می‌توان در این مورد تعریف کرد و بر آن اساس به آثار نمره داد. بعضاً من آثاری را می‌بینم که ثبت شده‌اند، اما به نظر من در اولویت نیستند و گاهی اوقات آنچنان در خطر هم نیستند که اولویت پاسداری

خطر بیخ گوش لنج‌سازی ایران

«دانش ساخت لنج و دریانوردی با لنج در خلیج فارس» اثر جهانی ایران در یونسکو است که روند انقراض آن متوقف نشده و در معرض خطر قرار دارد. تدوینگر پرونده جهانی این میراث ناملموس نیز می‌گوید: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی تا کنون تلاش ویژه‌ای برای حفاظت از این میراث ناملموس نکرده است.

«دانش ساخت لنج و دریانوردی با لنج در خلیج فارس» در سال ۱۳۹۰ در فهرست «میراث در خطر یونسکو» ثبت شد. سال ۱۳۹۹ پایگاه میراث دریانوردی ایران در گزارشی به سازمان جهانی یونسکو، تلاش کرد اقدامات حفظ و احیای این دانش را معرفی و ثابت کند که دانش ساخت لنج و دریانوردی در معرض خطر نیست. هرچند گفته می‌شود همه این اقدامات به چاپ یک کتاب و ساخت دو مستند از این دانش، محدود شده است.

در طول ۱۲ سالی که «مهارت‌های سنتی لنج‌سازی و دریانوردی ایرانی در خلیج فارس» در یونسکو ثبت شده است، روند انقراض این میراث ناملموس ایرانی نه تنها متوقف و یا حتی کند نشده، که جایگزینی لنج‌های فایبرگلاس،

یک دوستدار میراث فرهنگی:

آرامستان جهاد عشایر در خوزستان ثبت ملی شود

یک دوستدار میراث فرهنگی با تأکید بر اینکه آرامستان جهاد عشایر در استان خوزستان باید به عنوان محوطه‌ای تاریخی ثبت ملی شود گفت: این آرامستان تاکنون به عنوان میراث ملی ثبت نشده اما در فهرست میراث معنوی به عنوان یک باور و حادثه ثبت شده است. احمد جعفری‌ماجد، ادامه داد: آرامستان جهاد عشایر یکی از موضوعات مهم ملی است که نیاز به حفظ و احیا دارد چراکه اکنون در حاشیه است و فقط یک یادمان به عنوان نماد در کنار قبرهای شهیدان احداث شده و این در حالی است که قبرهای کسانی که در آن واقعه شهید شدند نیاز مبرم به توجه و مرمت دارند. او با اشاره به قهرمانان جهاد عرب و با بیان این‌که این شخصیت‌های بزرگ از دیرباز تاکنون برای اکثر مردم جامعه ناشناخته مانده‌اند بیان کرد: لازم است که برای یادآوری دلآوری و شجاعت این شخصیت‌ها اقدامی فرهنگی انجام شود. وی با انتقاد از عملکرد معاونت اداره کل میراث فرهنگی استان خوزستان نسبت به محوطه‌های تاریخی ثبت ملی نشده، معتقد است: معاونت میراث فرهنگی نسبت به ثبت ملی شدن بسیاری از محوطه‌ها که پرونده نیز برای آن‌ها تشکیل شده کم کاری کرده است. این دوستدار میراث فرهنگی خاطرنشان کرد: یکی از وظایف مهم معاونت اداره میراث فرهنگی نوشتن، تکمیل و نقشه‌برداری از محوطه‌های تاریخی برای ثبت در فهرست میراث ملی است اما متأسفانه تاکنون بسیاری از این محوطه‌های تاریخی بدون هیچ گونه اقدامی به حال خود رها شده‌اند. جعفری‌ماجد متذکر شد: در بسیاری از محوطه‌های تاریخی ثبت ملی نشده حفاری‌های غیرمجاز صورت می‌گیرد.

حراج یک اسکلت کمیاب

اسکلت کمیاب جانوری به نام «بی‌دندان‌پرنده» درحالی به‌زودی به مزایده گذاشته خواهد شد که انتظار می‌رود میلیون‌ها دلار فروخته شود. حراجی «ساتبیز» اسکلت فسیل‌شده یک جانور بال‌دار را در بیست‌وششم جولای (کم‌تر از دو هفته دیگر) درحالی‌که مزایده می‌گذارد که ارزش تقریبی آن بین ۴ تا ۶ میلیون دلار برآورد شده است. «بی‌دندان‌پرنده» نوعی خرنده بالدار است. اسکلتی که به‌زودی در حراجی ارائه خواهد شد در سال ۲۰۰۲ در ایالات متحده آمریکا کشف شد. این اسکلت را با الهام از یکی از ایزدان مصر باستان که با سر شاهین به تصویر کشیده می‌شود، «حوروس» نامگذاری کرده‌اند. طول بال‌های این جانور، که بر فراز آب پرواز می‌کرد و از منقار بلندش برای شکار ماهی استفاده می‌کرد، به شش متر می‌رسد. «بی‌دندان‌پرنده»‌ها حدود ۸۵ میلیون سال پیش زندگی می‌کردند. این موجودات تاکنون چندین بار در فیلم‌های سینمایی از جمله مجموعه فیلم‌های «پارک ژوراسیک» نمایش داده شده‌اند. به گفته مسؤولان حراجی «ساتبیز»، کشف یک «بی‌دندان‌پرنده» در این ابعاد تا این حد سالم به ندرت اتفاق می‌افتد. در این حراجی همچنین اسکلت یک «پلسیوسور» که در دهه ۹۰ میلادی در انگلستان کشف شده بود، با قیمت تقریبی ۶۰۰ هزار تا ۸۰۰ هزار دلار به مزایده گذاشته می‌شود. این اسکلت که «تسی» نام دارد، در حقیقت بقایای خزنده‌ای دریایی است که حدود ۱۹۰ میلیون سال پیش زندگی می‌کرد. این فسیل ۲۵ سال پس از این‌که حراجی «ساتبیز» ژانر مزایده تاریخ طبیعت را در سال ۱۹۹۲ میلادی با فروش یک دایناسور «تیرانوسوروس رکس» به نام «سو» آغاز کرد، به مزایده گذاشته می‌شود. «سو» در آن سال به قیمت ۸.۴ میلیون دلار به موزه تاریخ طبیعی شیکاگو فروخته شد.

پایان فاز دوم مرمت بنای تاریخی باغ مزار گرمه

شمالی سرپرست نمایندگی میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی گرمه از پایان فاز دوم عملیات مرمت بنای تاریخی باغ مزار گرمه در این شهرستان خبر داد. وحید محمودی، اظهار کرد: بنای تاریخی باغ مزار گرمه بعد از فاز اول مرمت که در سال ۱۳۹۷ به پایان رسیده بود دچار آسیب‌های جزئی شده بود که باهمت و تلاش میراث بانان شهرستان و کارشناسان استان فاز دوم مرمت آن به پایان رسید. سرپرست نمایندگی میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی گرمه تأکید کرد: این فاز از عملیات مرمت در بنای تاریخی باغ مزار گرمه با اعتباری بالغ بر یک میلیارد ریال از محل اعتبارات استانی انجام شد. محمودی فر افزود: اعتباری بالغ بر ۱۵۰ میلیون تومان نیز از اعتبارات ملی ۱۴۰۱ برای بهسازی این بنا تخصیص یافته که در مردادماه قرارداد با پیمانکار بسته شده و پروژه آغاز می‌شود تا در سال‌های آینده به‌عنوان یک مکان فرهنگی از آن بهره‌برداری شود.